

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Стефан Димитров Серезлиев, член на научно жури със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № РД 38-366/11.07.2019 г.

на Анита Петрова Николова, редовен докторант към катедра „Реторика“,

Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

на дисертация на тема

„Реторични особености на съвременната академична комуникация“,

изготвена от докторанта Анита Петрова Николова

Научен ръководител: Проф. дн Иванка Мавродиева

Данни за докторанта и информация за процедурата

Анита Петрова Николова е зачислена за редовен докторант към катедра „Реторика“ по научно направление 2.3. Философия (Академична реторика и комуникация), със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № РД 20. 1072 / 18. 07. 2016 г. Темата на дисертацията е „Реторични особености на съвременната академична комуникация“.

Висшето образование на докторанта преминава последователно през бакалавър по българска филология от Софийския университет и две завършени магистратури, съответно – Факултет по славянски филологии и Факултет по журналистика и масова комуникация („Журналистика и медии“). Интересът на докторанта Николова към академичната комуникация и реториката през годините е устойчив. Важно е да се отбележи, че тя го свързва и с професионалните си интереси и професионални задължения: от 2016 г. е преподавател по литература, участва в подготовката на видео уроци и индивидуални учебни игри, консултант е на различни екипи в областта на образованието. Докторантът има участие в научни проекти, тя участва и в научни конференции, изготвяла е рецензии, водила е упражнения по време на докторантурата.

Заслужава да се отбележи, че докторантът, следвайки указанията и препоръките на научния си ръководител, полага необходимите усилия за активното усвояване на реторичните знания, съответните необходими умения и компетенции за навлизане в научната област. По този начин и индивидуалният план е изпълнен успешно. След вътрешно обсъждане в катедра „Реторика“ дисертационният труд е насочен към публична защита със съответните бележки и препоръки.

Оценка на дисертацията, публикациите и представените материали

Дисертацията на Анита Тодорова Николова е структурирана съгласно изискванията: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност и приложения.

Дисертационният труд е с обем 206 страници (по БДС) заедно с увода, основната част, включваща 4 глави (две теоретични и две с резултати от изследванията), заключението и много добре подбрана библиография; шест приложения. Източниците са подбрани много добре по научната проблематика на дисертацията, цитиранията са коректни. Съгласен съм с постановката на докторанта, че такъв тип структура на дисертационния труд позволява поетапно и плавно навлизане в проблематиката.

Докторантът демонстрира добри теоретични познания в областите: реторика, академична комуникация, интернет, онлайн платформи в обучението, визуална и виртуална реторика и други, свързани с тях. Предметът на изследването е добре формулиран и обосновано маркиран в ограничението: реторичните особености на видео лекциите от платформите Coursera и MOOCs и нагласите на студентите по отношение употребата на електронни ресурси. *Може да се отбележи, че е възможен и по-широк предварителен мултидисциплинарен поглед към такъв тип нагласи на студентите, които си кореспондират с цялостния профил на различните типове поколения (не само Y и Z), а дори и по-ранните, които също ползват електронни ресурси в различни контексти на тяхното обучение – било то продължаващо, професионално и пр.*

Целта е добре обоснована – анализ на видео лекциите в двете платформи в ракурса на виртуалната и визуалната реторика и проучвания на нагласите на студентите по отношение на обучението и актуалните промени в академичната комуникация.

Всичко това добре хармонизира с мотивацията на докторанта към темата и предизвикателствата около нейното изследване, които, важно е да се отбележи, резонират в структурирането и формулирането на трите изследователски хипотези. Те са в диапазона между: проявленията на видео лекциите, като сравнително нов жанр, в който се наблюдава проявленията на основните реторични канони и аргументацията се изгражда на базата на специфични вербални и визуални елементи през възможностите за синхронна и асинхронна компютърно-опосредствана комуникация пред новата среда. Закономерно се стига до особеностите в предпочитанията на студентите, които от една страна, демонстрират развита дигитална грамотност, която им помага в ползването на електронните ресурси и от друга страна, сравнително, все още рядкото използване на

видео лекциите, според изводите на докторанта. Тук се налага да се маркира, че така замислени, изследователските хипотези предполагат и допълнителни концептуални рамки в тяхното формулиране, което да даде по-гъвкави възможности и перспективи в процеса на изследователската работа, от което докторантът не се е възползвал – напр. връзки с мултимодалната аргументация, което би дало и нови терминологични перспективи в различни области, дори и гранични, в изследването.

Основните акценти в отделните глави на изследването са поставени добре.

Необходимо е да се отбележи, че докторантът е приел аналитично в по-голямата част бележките, критиките и препоръките на вътрешното обсъждане – това се вижда ясно и на формално, и на съдържателно ниво.

Резултатите могат да бъдат обобщени в следния ред:

- В Първа глава докторантът демонстрира много добри теоретични знания по реторика – същевременно ги свързва с работните дефиниции в някои комуникативни контексти. Представя в контекста на дисертацията базови реторични понятия, канони, тя разглежда терминологичните перспективи пред оратора, речта и аудиторията. Демонстрирано е познаване на основните реторични канони през направен кратък, но добре структуриран, обзор в хронологичен план на развитието на реториката. Отделено е специално място за представяне на информация по отношение на проявленията на реториката на делово равнище в комуникационната университетска практика при вземане на решения, юбилеи и пр. тържествена академична реторика – възможности, които предполагат по-силно концептуализиране през различните типове анализи, които да включат и сравнение с т.нар. добри практики в световната практика.
- Във Втора глава акцентът е върху теоретичния обзор в оста комуникация-академична комуникация, през обзора на базовите понятия, подкрепен и с необходимите дефиниции, класификации и пр. Докторантът използва този поход, за да направи връзка към академичната комуникация, съответно на законово и организационно ниво. Може да се подчертае, че правилно е търсена и спецификата на университетското образование в българската академична практика. Това дава възможност принципно да се фиксират параметрите на необходимата релативност в общия ход на изследователската работа. Същевременно, както отбелязвам по-горе, сравнението с различни успешни и неуспешни случаи от международната практика на академичната комуникация

би разширило значението на постигнатите резултати, от което дисертационния труд би спечелил.

- В Трета глава последователно са представени резултатите от анализите на видео лекциите (платформите Coursera, MOOCs); като са селектирани 200 лекции. Докторантът представя концептуален модел, като извежда критериите в табличен вид, което дава възможност за по-голяма яснота на формално и съдържателно ниво. Търсен е и е намерен подходящият акцент в някои аспекти, свързани с реторичните техники. *В тази глава има възможност за допълнителни мултидисциплинарни подходи, които да очертаят нови интеграционни полета в научната област – например, системните връзки с аргументативните възможности на дизайна и визуалната комуникация.*
- В Четвърта глава се представят резултатите от емпиричното изследване; включват се анкетните карти в приложенията и се обобщават резултатите. Докторантът е проявил нужното старание в следването на изискванията за реализиране на изследвания при използване на количествени методи (анкетирани са 390 студента от 7 университета в България – пет държавни и два частни). Положени са необходимите усилия и работа при структуриране на анкетната карта, което е от ключово значение и за изследването, и за създаването на различни вътрешни изследователски връзки с преходната глава.

В методиката на цялото изследване докторантът използва знанията си за реторичните анализи и ги прилага уместно. Голяма част от изводите и заключенията са обосновани.

Публикациите са в необходимия брой (пет публикувани, една под печат и една рецензия) и са публикувани в авторитетни научни издания.

Приемам така формулираните приноси моменти, изведени от докторанта.

Представени са всички изискуеми материали и документи, съгласно процедурата за защита.

Авторефератът е със съответния обем от 34 страници, като в него са представени добре съдържанието, структурата на дисертацията и съответно постигнатите резултати.

Препоръки

Препоръчвам на докторанта:

- да продължи да публикува научни статии и да участва в изследвания, свързани с това динамично променящо се, научно и професионално поле на академичната комуникация, като обръща необходимото внимание на многообразието в различните трендове в съответния мултидисциплинарен изследователски и професионален диапазон;
- да продължи да задълбочава уменията си за критичен прочит и обзор, като продължава да развива научно мислене в посока систематизация, таксономия и синтез, които са необходими във всяко научно изследване – самостоятелно или в екипи на различни мултидисциплинарни нива.

Заключение

Представеният дисертационен труд на докторанта Анита Петрова Николова „Реторични особености на съвременната академична комуникация“ отговаря на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд има необходимите качества на добре подготвен и представен научен текст, който отговаря на съответните изисквания.

Имайки предвид гореизложеното във връзка с дисертацията в качеството си на член на журито, предлагам убедено на уважаемите членове на научното жури да бъде присъдена на Анита Петрова Николова ОНС „доктор“ по професионално направление 2.3. Философия (Академична реторика и комуникация).

10 септември 2019 г.

Подпис:.....

Доц. д-р Стефан Серезлиев